

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Pastorum Sive Instructio Practica Neoparochorum

Dirckinck, Johann

Treviris, 1702

Caput. 15. De Religione Pastoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51873)

servus fidelis & aliquando audiet à
Pastorum Principe: *Euge serve bone &
fidelis, quia super pauca fuisti fidelis;
super multa te constituam; Intra in gau-
dium Domini tui.* Matth. 25. 21.

C A P U T XV.

De Religione Pastoris.

Post virtutes Theologicas princi-
pem locum sibi vendicat Religio,
quæ est virtus, quâ Deo tanquam o-
mnium Creatori ac Domino, debi-
tum cultum & honorem exhibemus:
atque hæc in Pastorem animarum præ-
cipuè cadit: ideo enim à Deo vocatus,
ordinatus, à plebe segregatus, Deoq;
totus consecratus est; tum ut ipse Nu-
men supremum, per sacrificia, Sacra-
menta, officia divina ac preces colat;
tum ut gregi suo Religionis Magister
& Doctor sit, eumque ad colendum
Altissimum deducat. *Tu eris populo, in
his que ad Deum pertinent.* Exodi 4. 16.

Hæc autem duplicis generis sunt,
interna & externa.

Interna

Interna sunt adorationes spirituales, orationes, obsecrationes, aliique affectus pii erga Deum: externa verò sunt adorationes, corporis gestibus exhibitæ, genuflexiones, psalmodiæ, sacrificia, oblationes, aliaque cæremonia: in quibus omnibus Pastor gregem debet præcedere: *Ante eas vadit, & oves illum sequuntur.* Ut autem id præstet meliùs. Tria eidem sunt necessaria, scire nimirum Religionis motiva & incitamenta, ejusdem officia debitè exercere, & abolere detrimenta

I. Ut omnia Religionis exercitia, cum debita modestia, reverentia, & devotione interna atque externa peragat: ante omnia summam concipiat æstimationem, Divinæ illius Majestatis, coram quo vel angelici spiritus tremunt: deinde etiam rerum divinarum, nec non meritorum, officiorum, sanctitatis & miserationis erga nos Jesu Christi Domini nostri, virtutum quoque B. Virginis, & Sancto-

I 2

rum,

rum, ac necessitatis patrocinii ipsorum. Illam verò summam æstimationem comparabit sibi Pastor ex meditatione & consideratione Dei, ejus attributorum, & infinitarum perfectionum, aliarumque rerum divinarum, deinde ex lectione Librorum asceticorum, ac denique ex oratione & petitione frequenti, quâ omnia dona cœlestia comparantur.

Quem enim ad maximam æstimationem, reverentiam, cultum & sacrum horrorem non excitet, seria & profunda meditatio, in qua consideretur. 1. Summa Dei excellentia, immensa Potentia, Bonitas, Sanctitas, Majestas, cui omnis honor debetur. 2. Obligatio & subjectio nostra, qui quanti quanti sumus, Dei sumus, ejus creaturæ sumus, mille titulis devinctæ, ad Creatorem nostrum colendum, venerandum, omnemque vitam in ejus cultu insumendum. 3. Ratio finis: Deus enim est finis noster: *Primus & novissimus,*
prim-

principium & finis Apoc. 2 ad quem colendum creati sumus, aliàs sine nostro frustrandi. 4. Dei jussio & præceptum, quo ipsi, & nulli alteri cultum patriæ exhibere jubemur. Dominum Deum tuum adorabis & illi soli servies. 5. Redemptio nostra: Empti sumus à Deo pretio magno 1. Corinth. 6. Nempe sanguine Filii ejus; unde ejus mancipia & servi sumus. Quanta igitur ingratitude, malitia & culpa si servus emptus Domino suo non serviat, nec cultum debitum exhibeat?

II. Ejusmodi magnâ Dei & rerum divinarum, ac mysteriorum arcanorum astimatione conceptâ: Pastor sacrificia, sacramentorum administrationes, psalmodias, comprecationes, & reliqua devotionis officia cum magna externa & interna reverentia, pietate ac gravitate morum, ac gestuum decentiâ obeat. Missæ in primis ceremonias, non properè, non tumultuariè aut inconciennè, mimorum & gesticulatorum more peragat: ac

proinde Neoparochus aut Neomyſta, antequam primitias celebret, ab aliquo in his accurato, ſe inſtruendum curet. Cogitet omnia hinc eſſe, myſtica, ſublimia, cœleſtia & divina; cogitet Deum infinitæ majeſtatis præſentem eſſe & primarium offerentem, cujus ipſe vicarium agat. Cogitet innumerabilium Angelorum, præ ſacro horrore contremiſcentium, venerati- onem & reverentiam. Denique obſervet ea, quæ infra, p. 2. de ſacrificio miſſæ & Sacramentorum aliorum ad- miniſtratione, adducuntur.

III. Defectus Religionis, pro vi- ribus abolere nitatur: & quidem

1. Parochianis ſuis, in concionibus & catechiſmis, magnam, quam ipſe antè concepit, de rebus divinis, aſſi- mationem inſtillet: & ſacra, à profa- nis, quanto diſtint intervallo, edo- ceat.

2. Hörtetur ſuos, ut dies feſtoſe ex- actè obſervent, à ſervilibus operibus abſtineant, eòſque non ludendo, po- tando,

tando, saltando, otiano; sed piis exercitiis impendant.

3. Laboret, ut è templis proscribatur otiosa garrulitas, colloquia, & negotia profana: unde nec ipse coperto capite, per templum ambulet, nec inter cantandum fabulas aut sermones misceat.

4. Non toleret in templo & parietibus ejus, sordes, araneorum telas, aut hirundinum nidos, aliáque quæ illud stabulo haud absimile reddant: quomodo enim in hujusmodi templo subditi, sacro horrore perfusi stabunt, Deumque adorabunt?

5. Curet, ut vestes sacerdotales non sint fordida, aut lacera; paramenta, panni, mappæ, corporalia, non ita maculata & foeda, ut naribus emungèdis ea adhibere horrore foret: quod in diversis templis, in itinere, aliquando expertus sum.

6. Sacra Divorum lipsana non ferventur in cistis, à tineis corrosis, nec prostent in altaribus, sine cultu, sine

ornatu, sine lumine ; ut vel tantillum, à squalidis officum plebejorum receptaculis distingui valeant.

7. Barones & Nobiles doceat, religionis & æstimationis divinorum defectum esse, si in arcibus eorum, mensæ, scyphis, salinis, aliisque vasis argenteis redundant; ad sacrificium verò missæ tremendum, non aliû nisi stanneum calicem utendum præbeant: quod aliquando, contingere, docuit experientia.

8. Pastorem in supplicationibus publicis, nunc cum hoc, nunc cum illo garrere, aut ridere, instar cujusdam plebeji, penitus indecens est.

9. Defectus denique culpabilis est, ad sacrificium missæ hostias, nimis vetustas, aut cariosas; & vinum adeò fugiens, mucidum & acidum adhibere, ut meritò scrupulus moveatur, num apta sit sacrificio materia. Item defectus est religionis, trinum signum ad salutationem angelicam intermittere, indulgentias nihili facere, nec pro-

promulgare, ante & post sumptum cibum, preces non fundere; ut plures alios tacitus præteream.

Quare amans Religionis Pastor ista devitet & in omnibus religionem concernentibus sit: *Curvus Israël & auriga ejus. 4. Reg. 2.* Quod si sedulo præstiterit, rem Deo longè gratissimam fecerit, & magnum in cælo præmium consequetur: Scriptum est enim: *Quicumq; glorificaverit me, glorificabo eum; qui autem contemnunt me, erunt ignobiles. 1. Reg. 2, 30.*

C A P U T XVI.

De Prudentia Pastoris.

PRudentia & discretionis virtus, quàm animarum Pastori necessaria sit, tum ut propriam, tum ut centenas aut millenas sibi commissas animas rectè gubernet, quis nisi prorsus cæcutiat, non perspicit? Quemadmodum olim Sacerdos, ita nunc Pastor, ut dicitur Deuteron. 17 debet discernere *inter lepram, & leprã, inter sanguinem*